ትንቢታዊ ጽሁፎች

ትምህርት 6 ለጥቅምት 28 - 2019

"በመጽናትና መጻሕፍት በሚሰጡት መጽናናት ተስፋ ይሆንልን ዘንድ አስቀድሞ የተጻፈው ሁሉ ለትምህርታችን ተጽፎአልና " (ሮሜ 15:4)

መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔር ቃል ቢሆንም በእርሱ የተመሩ ሰዎችን ተጠቅሞ እንዲጻፍ አድርጎታል እንጂ እግዚአብሔር እራሱ አልፃፈውም። ።

ለእነርሱም የሚጽፉትንም ቃላት ቃል በቃል አልሰጣቸውም። ያሳያቸውንና በሃሳባቸው ያስቀመጠውን እንዲጽፉ አድርጓቸዋል።

የሚጠቀሙትን ቃላት፣ የጽሁፍ ስልታቸውን እና መልዕክቱን ለማስተላለፍ የሚጠቅሙ ለሎች ዝርዝር ነገሮችን እንዲመርጡ ነፃነት ሰጥቷቸው ነበር።

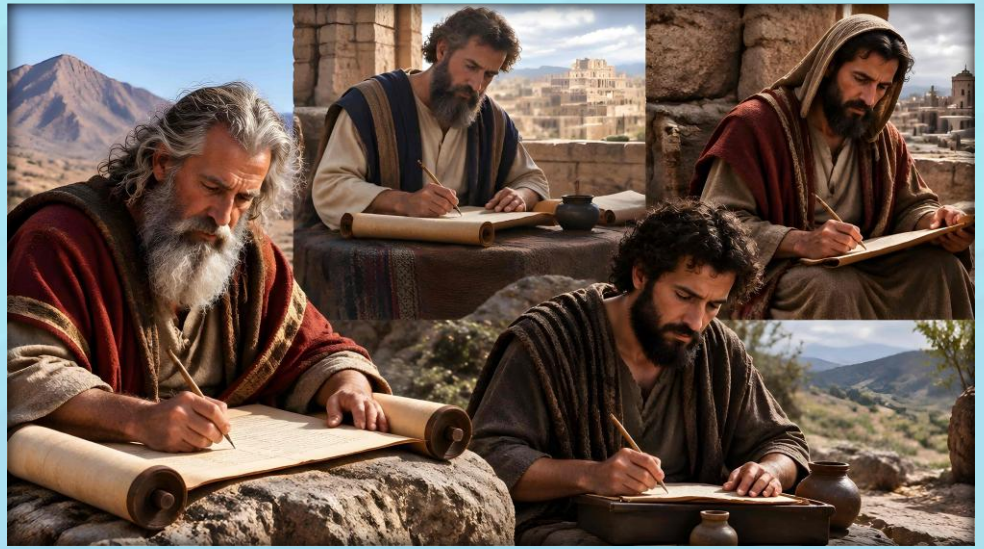
- **ትንቢታዊ ጽሁፎች:**
  - የትና ለምንድን ነው የተጻፉት?
  - የተጻፉት በምን አይነት ስልቶች ነበር?
- **የጸሐፍት እርዳታ እና ውጭያዊ ምንጮች:**
  - የጸሐፍት እርዳታ ያስፈለገው ለምንድን ነው?
  - ነቢያት የተጠቀሟቸው ውጪያዊ ምንጮች ምን ምን ናቸው?
- **በመልዕክቱ ውስጥ የሰው ዘር ውህደት:**
  - በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስህተቶች አሉን?

ትንበያዊ ጽሁፎች

የትና ለምንድን ነው የተጻፉት?

"አሁንም ሂድ፤ በሰሌዳ ላይ ጻፍላቸው፤ በጥቅልል መጽሐፍ ላይ ክተብላቸው፤ ለሚመጡትም ዘመናት፣ ለዘላለም ምስክር ይሆናል፤" (ኢሳይያስ 30:8)

እግዚአብሔር መጽሐፍ ቅዱስን ማጻፍ ሲጀምር መጀመሪያ የመራው ሰው ሙሴን ነበር። በምድያም በረሃ ውስጥ የኢዮብንና የዘፍጥረት መጽሐፍን ጽፎ ነበር። በዘጸአት ጊዜ ክስተቶቹን በጽሁፍ እንዲዘግብ በግልጽ ታዝዞ ነበር (ዘጸ 17:14)።

መጽሐፍን እንዲጽፉ ግልጽ ትዕዛዝን ከተቀበሉ ሌሎች ነቢያት መካከል ኢሳይያስ (በኢሳ 30:8 ላይ)፣ ኤርምያስ (በኤር 36:2 ላይ)፣ ዕንባቆም (በዕን 2:2 ላይ) እና ዮሐንስ (በራዕይ 1:11 ላይ) ይገኙበታል።

የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊያን በብዙ ሁኔታዎች ውስጥ ሆነው ጽፈዋል:

እግዚአብሔር ሰዎቹንና የሚመዘግቡትን መልዕክት ሆን ብሎ የመረጠው ለመዳናችን ሊገልጥ ከፈለገው ሁሉ አንዳችም እንዳይጎድል አስቦ ነው (2 ጢሞ 3:15)።

የተጻፉት በምን አይነት ስልቶች ነበር?

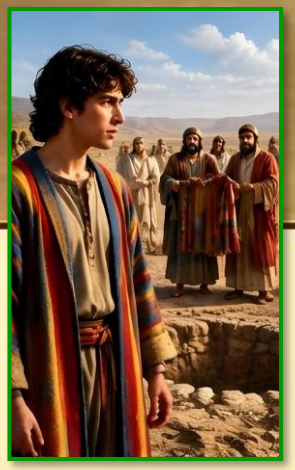
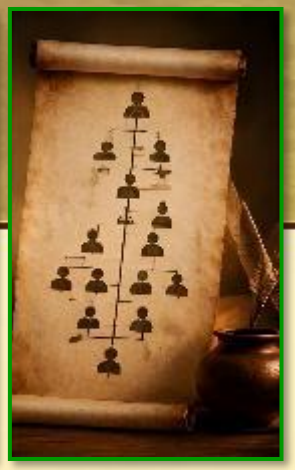
"ከመዝሙር ሁሉ የሚበልጥ የሰሎሞን መዝሙር።" (መኃልየ 1:1)

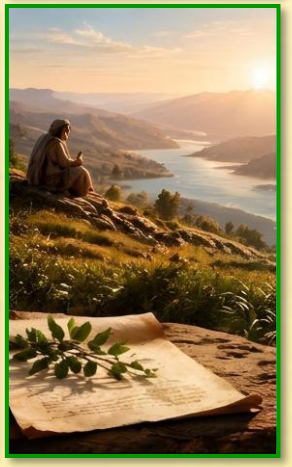
መጽሐፍ ቅዱስ ከ1,500 ዓመታት በላይ የፈጀና ከ40 በላይ የተለያዩ ጸሐፊዎች የጻፉት በመሆኑ አያሌ ስልቶችን የያዘ ነው። እነዚህም ስልቶች:

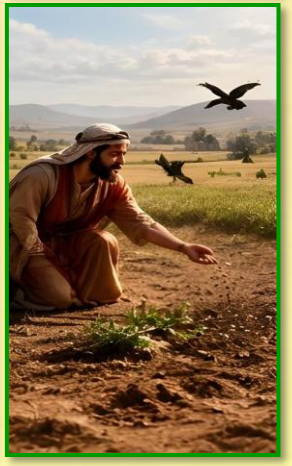
- ታሪካዊ ጽሁፎች (ዘፍ 37:2)
- የትውልዶች ዝርዝር (ዘፍ 5:1)
- ትንቢታዊ ጽሁፎች (ኢሳ 13:1)
- ራዕዮች (ራዕይ 12:1)
- ግጥሞች (የኢሳይያስ አብዛኛው ክፍል)
- መዝሙሮች (መኃልየ 1:1)
- አነጻጻሪ ጽሁፎች (ኢሳ 17:7)
- ምሳሌዎች (ሉቃ 18:1) እና
- ደብዳቤዎች (2 ተሰ 3:17) ናቸው።

መጽሐፍ ቅዱስ በእነዚህ ልዩ ልዩ ስልቶች መካከል ለየትኛውም ያደላ ወይም ልዩ ትኩረትን የሚሰጥ አይደለም። ጸሐፊዎቹ መልዕክታቸውን በሚገልጽላቸው ስልት ስለሚጽፉ የመለኮትን ሃሳብ ለመግለጽ ሁሉም ስልቶች ጠቃሚ ናቸው።

ደግሞም የአዲስ ኪዳን ጽሁፎች ከብሉይ ኪዳን ጽሁፎች እኩል ሥልጣን እንዳላቸው ጴጥሮስ በግልጽ ተናግሯል (2ጴጥ 3:15-16)።

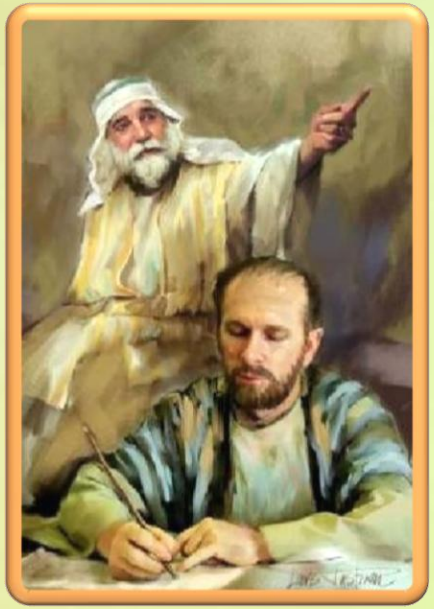

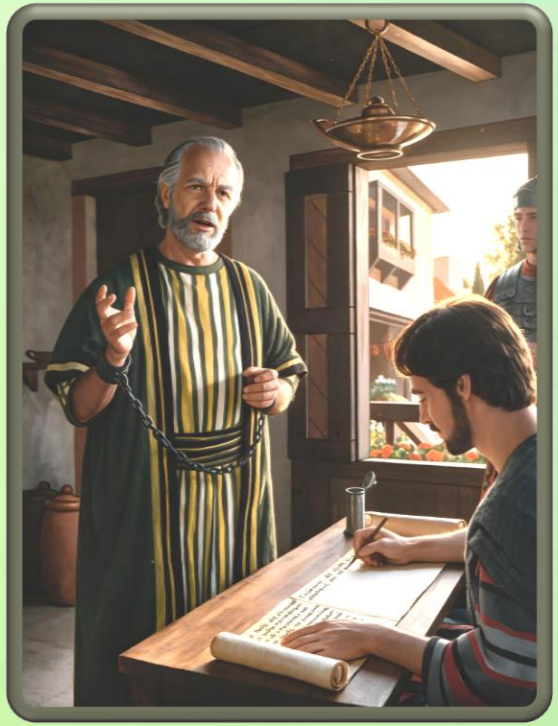

የጽሑፍት ኣርዳታ ኣና ውጭያዊ ምንጮች

የጸሐፍት እርዳታ ያስፈለገው ለምንድን ነው?

"ኤርምያስም የኔርያን ልጅ ባሮክን ጠራ፥ ባሮክም እግዚአብሔር ለእርሱ የተናገረውን ቃል ሁሉ ከኤርምያስ አፍ በመጽሐፉ ክርታስ ጻፈ።" (ኤርምያስ 36:4)

ኤርምያስ ካህን ስለነበር ማንበብና መጻፍ ይችል ነበር። ቢሆንም ግን እግዚአብሔር እንዲጽፍ ያዘዘውን መልዕክት ሁሉ በመጻፍ እንዲያግዘው ባሮክ የተባለን ጸሐፊ ጠርቶ ነበር (ኤር 36:1-4)። እግዚአብሔር ይህን እንዲያደርግ ቢፈቅድለትም በጊዜው ግን ሰዎች አልተረዱትም ነበር (ኤር 43:2-3)።

ጳውሎስ የግሪክን ቋንቋ አቀላጥፎ መናገርና መጻፍ ቢችልም መልዕክቶቹን ለመጻፍ የጸሐፍትን ድጋፍ ተጠቅሞ ነበር (ሮሜ 16:22)። በእርሱ ስም አስመስለው ሀሰተኛ መልዕክትን እንዳይጽፉ በእጁ የተጻፉ መልዕክቶቹን በሰላምታው ያረጋግጥ ነበር (2 ተሰ 3:17)።

አረማይክ ተናጋሪና አሳ አጥማጅ የነበረው ጴጥሮስ ውብ በሆነ የግሪክ ቋንቋ ይጽፋል ብሎ ማሰብ ትንሽ ይከብዳል። አቀላጥፎ በማይናገረው ቋንቋ መልዕክቱን በሚገባ ማስተላለፍ ያስቻለው የጸሐፍትን እርዳታ በመጠቀሙ ነበር። ነገር ግን ጸሐፍቱ የጴጥሮስን ሃሳብ በሙላት የሚገልጹ ቃላትን መምረጣቸው የመልዕክቶቹን መለኮታዊ ምሪት በምንም አይነት የሚቀንስ አይደለም።

ነቢያት የተጠቀሟቸው ውጪያዊ ምንጮች ምን ምን ናቸው?

"ክቡር ቴዎፍሎስ ሆይ፤ እኔም በበኩሌ ሁሉን ከመሠረቱ በጥንቃቄ ከመረመርሁ በኋላ፣ ታሪኩን ቅደም ተከተሉን በጠበቀ ሁኔታ ልጽፍልህ መልካም ሆኖ ታየኝ፤" (ሉቃስ 1:3 አ.መ.ት)

ዕዝራ ዜና መዋዕልን እና የራሱን የዕዝራን መጽሐፍ ሲጽፍ የታሪክ መዛግብትን፣ የፋርስ ነገስታትን አዋጅና የባለስልጣናትን ንግግር ተጠቅሞ ነበር። ነህምያ ደግሞ በበኩሉ በመጽሐፉ ውስጥ የትውልዶችን ዝርዝር ከቀደሙት መዛግብት ላይ ቀድቶ ነበር።

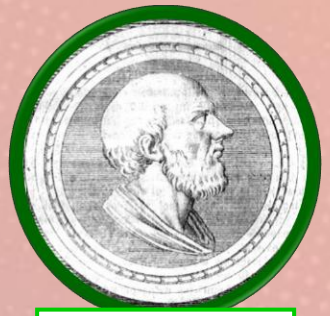

ሉቃስ ለጻፋቸው ክስተቶች የአይን እማኝ ስላልነበር ወንጌሉንና የሐዋርያት ሥራን የመጀመሪያ ክፍል ሲጽፍ ከታሪክ ጽሁፎች በመውሰድና የአይን እማኞችን በመጠየቅ ነበር (ሉቃ 1:3)።

ጳውሎስ የጥንታዊ ግሪክ ጸሐፊዎች ከነበሩት ከኤፒሜኒዴስና ከአርተስ ጠቅሶ ነበር (የሐዋ 17:28፣ ቲቶ 1:12)። ይሁዳ ደግሞ በቀኖና ውስጥ ያልተካተተውን የሄኖክ ትንቢት መጽሐፍን ጠቅሶ ነበር (ይሁዳ 1:14)።

ኤፒሜኒዴስ

አርተስ

እነዚህን ውጪያዊ ምንጮች ሲጠቀሙ በመንፈስ ቅዱስ ተመርተው ነበር። እውነቱን እየገለጹ መሆናቸውን እውቅና በመስጠት እግዚአብሔር ሊናገር የፈለገውን አስተላልፈዋል።

መጽሐፈ ሄኖክ

በመሬቱ ውስጥ የሰው ዘር ውሃዎች

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ስህተቶች አሉን?

"ነገር ግን የኃይሉ ታላቅነት ከእግዚአብሔር እንጂ ከእኛ እንዳይሆን ይህ መዝገብ በሸክላ ዕቃ ውስጥ አለን፤" (2 ቆሮንቶስ 4:7)

እግዚአብሔር መልዕክቱን ለማስተላለፍ ተሰባሪ "የሸክላ እቃዎች" የሆኑትን ደካማና ፍጹም ያልሆኑ ሰዎችን ተጠቅሟል (2 ቆሮ 4:7)። ሰዎቹ ፍጹም አለመሆናቸው በመልዕክቱ ላይ ምን አይነት ተጽዕኖ አሳድሮ ነበር? መጽሐፍ ቅዱስ ሙሉ በሙሉ የሚያስተማምን ነውን?

ዘመን ያለፈባቸው ጥንታዊ ቃላት አሉ

- ትርጉማቸው የማይታወቅ ወይም በነቢያት ዘመን ልዩ ትርጉም የነበራቸው የዕብራይስጥ፣ የአረማይክ ወይም የግሪክ ቃላት ናቸው
- ለምሳሌ: ጎፈር (ገፉ) (ዘፍ 6:14); ሴላ (ሴላ) (በመዝሙረ ዳዊት ውስጥ በተደጋጋሚ አለ)

ቅጂውን የጻፉ ሰዎች ስህተቶች አሉ

- ቅጂውን የሚጽፈው ሰው ቃሉን በሚገለብጥበት ጊዜ ስህተቶችን ሊሰራ ይችላል (በአዲስ ኪዳን የተለመደ ነበር)
- ለምሳሌ: 1ኛ ዮሐንስ 5:8 አንድ የጥንት ጸሀፊ ሲቀዳ ያስቀመጠው ማብራርያ ቢሆንም ሌላ ጸሀፊ ቅጂውን ሲቀዳ በስህተት ከጥቅሱ ውስጥ አደባልቆ የጻፈው ጽሁፍ ነው

በጸሐፊዎች የተሰሩ ስህተቶች አሉ

- የመጽሐፍ ቅዱስ ጸሐፊያን በቃላቸው የያዙትን ቃል ሲጠቅሱ ወይም በአይናቸው ያላዩትን ክስተት ሲመዘግቡ ጥቃቅን ስህተቶችን ሰርተው ሊሆን ይችላል
- ለምሳሌ: ማቴዎስ በኢዮአስ እጅ ስለሞተውና የትንቢተ ዘካርያስ መጽሐፍን ስለጻፈው ስለ ዘካርያስ "የበራክዩ" ልጅ በማለት ይጠቅሳል (ማቴ 23:35፣ ሉቃ 11:51፣ 2ዜና 24:22)

የትርጉም ስህተቶችም አሉ

- የመጽሐፍ ቅዱስ ተርጓሚዎች በተለይ ደግሞ ወደ ዘመናዊ ቋንቋዎች የሚተረጉሙ ተርጓሚዎች በሰው ሀሳብ ተጽዕኖ ሊደርስባቸው ይችላል
- ለምሳሌ: አንዳንድ የዘመኑ ትርጉሞች (MSG, NMB) በራዕይ 1:10 ላይ የጌታ ቀን የሚለውን "ዕሁድ" ብለው ተርጉመውታል፣ ነገር ግን ይህ አስተሳሰብ የመጣው ሐዋርያው ዮሐንስ ከሞተ በኋላ ነው

እነዚህ ጉድለቶች ወይም ስህተቶች በጣም ጥቂትና በጥልቅ ጥናት የሚፈቱ ናቸው። በመጽሐፍ ቅዱስ ገጾች ውስጥ በተጻፉት መሠረት በዘመናት ሁሉ ውስጥ መለኮታዊ እውነቶች በታማኝነት ለእኛ መተላለፋቸውን እርግጠኛ መሆን እንችላለን።

“እግዚአብሔር እውነቱን ለዓለም ለማስተላለፍ ሰዎችን እርሱ እራሱ በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት እያበቃና ሥራውን እንዲሰሩ እያስቻለ ሊጠቀምባቸው በደስታ መርጧል። ምን እንደሚናገሩና ምን እንደሚጽፉ ልቦናቸውን ይመራ ነበር። ወዱ መዝገብ ከሰማይ የመጣ ቢሆንም በምድራዊ የሸክላ እቃዎች ውስጥ ተቀመጠ። ምስክሩ ፍጹም ባልሆነ ሰብዓዊ ቋንቋ ተላለፈ እንጂ የእግዚአብሔር ምስክር ነው፤ ደግሞም ታዛዥና አማኝ የሆነ የእግዚአብሔር ልጅ ሁሉ ጸጋና እውነትን የተሞላ የመለኮታዊ ኃይልን ክብር በምስክሩ ውስጥ ይመለከትበታል።

እግዚአብሔር በቃሉ ውስጥ ለሰው ልጆች መዳን አስፈላጊውን ነገር ሁሉ አስቀምጧል። ቅዱሳት መጻሕፍት ሥልጣን ያላቸውና የማይሳሳቱ የፈቃዱ መገለጦች ናቸው።”

EGW (ታላቁ ተጋድሎ፣ ገጽ 6)

አባሪ: የኤለን ጂ ኋይት ጽሁፎች ስህተት አልባነት

እግዚአብሔር ጽሁፎችዋን እንድትጽፍ ኤለንን ባዘዛት ጊዜ ምሳሿ “መጻፍ አልችልም” የሚል ነበር። እግዚአብሔር ግን አበረታት እርሷም መጻፍ ጀመረች። በጊዜ ሂደት ጽሁፎችዋን እንዲያርሙና አረፍተ ነገሮችዋን እንዲያስተካክሉ የጸሐፊዎችን እርዳታ መጠቀም ጀመረች።

እነዚህ ጸሀፊዎች በመልዕክቱ ላይ ምንም አይነት ለውጥና ጭማሪ አላደረጉበትም። ጽሁፎችዋም ታርመው ከጨረሱ በኋላ ኤለን ሁልጊዜ ታጣራቸው ነበር።

ማርያም አን “ማሪያን” ዴቪስ (1847-1904), የጽሁፍ ረዳት። ምስሉ የተገኘው ከ “Ellen G. White Estate, Inc.”

ሣራ ኢ ፔክ, 1880ዎቹ. ምስሉ የተገኘው ከ“Center for Adventist Research .”

ኤለን እንደ ነቢይ ስህተት አልባ መሆኗን በተመለከተ: “ስህተት አልባነትን በተመለከተ እኔ ስህተት አልባ ነኝ ብዬ አላውቅም። ስህተት አልባ የሆነው እግዚአብሔር ብቻ ነው።” በማለት አውጃ ነበር (Selected Messages, vol. 1, p. 42)።

ስለ ጽሁፎችዋ ስህተት አልባነት ስትናገር እንዲህ ብላ ጽፋ ነበር: “የዕለተ ዕለት ጉዳዮች የሚነገሩበት ጊዜያቶች አሉ፤ እነዚህም ጉዳዮች በልቦና ውስጥ ቦታ ያስፈልጋቸዋል፤ ስለ ዕለታዊ ጉዳዮች ደብዳቤዎች መጻፍ አለባቸው፤ ደግሞም ከአንድ ሰራተኛ ወደ ሌላ ሰራተኛ የተላለፈ መረጃ ሊቀርብ ይገባዋል። እንዲዚህ ያሉ ንግግሮችና መረጃዎች በእግዚአብሔር መንፈስ ልዩ ምሪት የተሰጡ አይደሉም” (Selected Messages, vol. 3, p. 64)።

